

Aap of kardinaal?

Onlangs was ik op een vergadering over zingeving en de voorzitter decoreerde mijn sprekerstafel met een kleurrijk meditatiedoek. Om deze op zijn plaats te houden toverde hij drie aapjes uit zijn boekentas. Het waren de gekende beeldjes: horen, zien en zwijgen. De houding van deze aapjes is vandaag heel populair in het privéleven van vele mensen. Een vriendelijke goeiendag, een vrijblijvend babbeltje kan er voor de burens of de collega's nog wel van af, maar de betrokkenheid stopt aan hun bureau en aan de oprit of de voordeur van hun huis. Je moet je immers niet moeien in het huishouden van andere mensen en we leggen ons een praatverbod op omwille van het respect voor de privacy. Trouwens, als iedereen voor zijn eigen deur veegt is heel de straat schoon. Het is inderdaad een goede zaak als we het eigene van andermans leven en samenleven respecteren, maar daarom moeten we onze solidariteitskast nog niet op slot houden. Iemand signalen geven dat je open staat voor een dieper en persoonlijk gesprek in moeilijke tijden, het doorbreken van pijnlijke eenzaamheid van bejaarden in mijn buurt, een gezin heen helpen over de schaamte en de drempel van hun armoede, pestgedrag en misbruiksituaties durven benoemen, het zijn slechts enkele voorbeelden die het zwijgebod van het derde aapje in vraag stellen.

Geef mij maar de boodschap en de oproep van kardinaal Cardijn: zien, oordelen en handelen. Zijn motivatie voor deze levenshouding is duidelijk: alle mensen zijn gelijkwaardig en hebben recht op een menswaardig leven. Want een mens, elke mens is meer waard dan al het goud van de wereld. Zien, oordelen en handelen is en blijft een geschikte weg of methode om ons te doen nadenken en weerbaar te maken. Ze helpt om onszelf en de wereld beter te begrijpen. (Zie KWB richtpunt 2). Men situeert een probleem of beleefde situatie in zijn actuele vorm of gedaante. Aan de hand van concrete voorbeelden toont men aan hoe het probleem of welke vraag zich aandient in zijn omgeving of buurt, gemeente of werkplek. Vervolgens beoordeelt men het probleem of de vraag naar zijn oorsprong en gevolgen. Men beslist samen hoe men in de gegeven omstandigheden moet handelen.

Cardijn haalde voor het 'zien, oordelen, handelen' zijn inspiratie vóór alles in het leven en de boodschap van Jezus. Dat was zijn kompas en richtingwijzer. Cardijn riep op om zichzelf, de anderen en de wereld te zien en te beoordelen met de ogen van Jezus Christus, dat wil zeggen: liefdevol. Daarna kom je vanuit moedige liefde in actie zoals Jezus deed in vergelijkbare situaties. Vanzelfsprekend leef je deze methode in respect voor andere godsdiensten en levensovertuigingen. Cardijn's inspiratie en boodschap roepen ons vandaag op om onrecht en mensenwaardigheid dichtbij en veraf te zien en om ons erdoor te laten raken. We worden uitgedaagd om te oordelen of en hoe we er iets kunnen aan doen. We moeten het onrecht in ieder geval aanpakken. We kunnen er niet over zwijgen, we kunnen niet gaan neerzitten in onvermogen, maar we moeten samen doen wat er aan menswaardigheid te doen is.

Laten we als KWB – persoonlijk en samen – kiezen voor een beweging die ziet, oordeelt en handelt. Wacht daarom niet tot morgen om het beste van jezelf te geven.

Ik eindig met een typische oproep van de kardinaal: En nu vooruit!

Besprekingsvraag: Welk probleem of onrecht van menswaardigheid zien we in onze werk-, woon,- leefomgeving of in de ruimere wereld? Worden we erdoor geraakt? Hoe beoordelen we die situatie en hoe proberen we hier menselijkheid te realiseren?